

(10)(2e), (10)(2e)

Onderwerp: FW: Ideeën uitwerking lijnen vervolgaanpak verpleeghuizen | de wekelijkse update met antwoord op de vraag over ondersteuning op noodlocaties
Bijlagen: Ideeën Vilans ten aanzien van de lijnen.pdf; 20200424-corona-dashboard-vilans.pdf

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@vilans.nl>

Verzonden: vrijdag 24 april 2020 17:39

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)h@vilans.nl>

Onderwerp: Ideeën uitwerking lijnen vervolgaanpak verpleeghuizen | de wekelijkse update met antwoord op de vraag over ondersteuning op noodlocaties

Beste (10)(2e)

Bijgevoegd vind je zoals afgesproken onze ideeën voor uitwerking op de genoemde lijnen door de minister voor de vervolgaanpak verpleeghuizen (maar ook breder voor de gehandicaptenzorg).

En uiteraard, bijgevoegd de wekelijkse update van het corona-online-dashboard. Met daarin wat achtergrond hoe we om zijn gegaan met de behoefte in het veld aan ondersteuning bij crisissituaties op noodlocaties. Vragen die gesteld waren zijn: waar heb je dan rekening mee te houden? wat zijn de richtlijnen en wat is belangrijk?

Laat je het ons weten als je nog vragen hebt. We gaan graag verder met de ideeën. Voor een deel zit het ook in de lijn van waardigheid en trots op locatie en zal deze ook terugkomen op onze afspraak 7 mei in het voorstel herziening. Maar als je eerder behoefte hebt aan bijvoorbeeld de kennis uit België of breder, dan horen we dat graag.

Voor nu een heel fijn (konings)weekend,

Veel groeten,
mede namens (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)
(10)(2e) | (10)(2e)@Vilans.nl

Vilans, kenniscentrum langdurende zorg

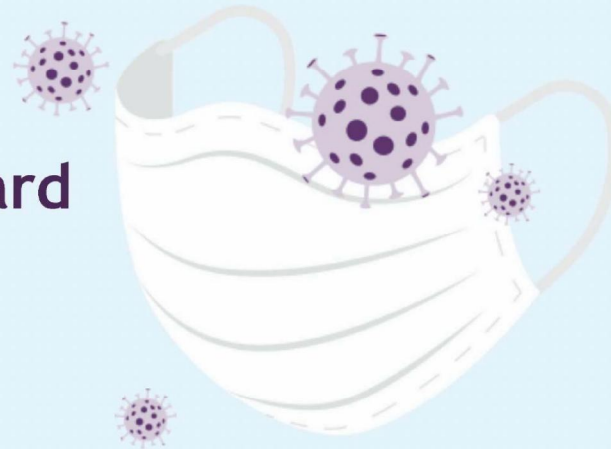
Catharijnesingel 47 | Postbus 8228 | 3503 RE Utrecht | (10)(2e) | www.vilans.nl | Volg ons op [Twitter](#) en [Facebook](#)

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Vilans aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuiste, onvolledige of vertraagde overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mailbericht, noch voor daarbij overgebrachte virussen.

Online dashboard - corona (4)

24 april 2020

Kennisbehoefte en zoekgedrag

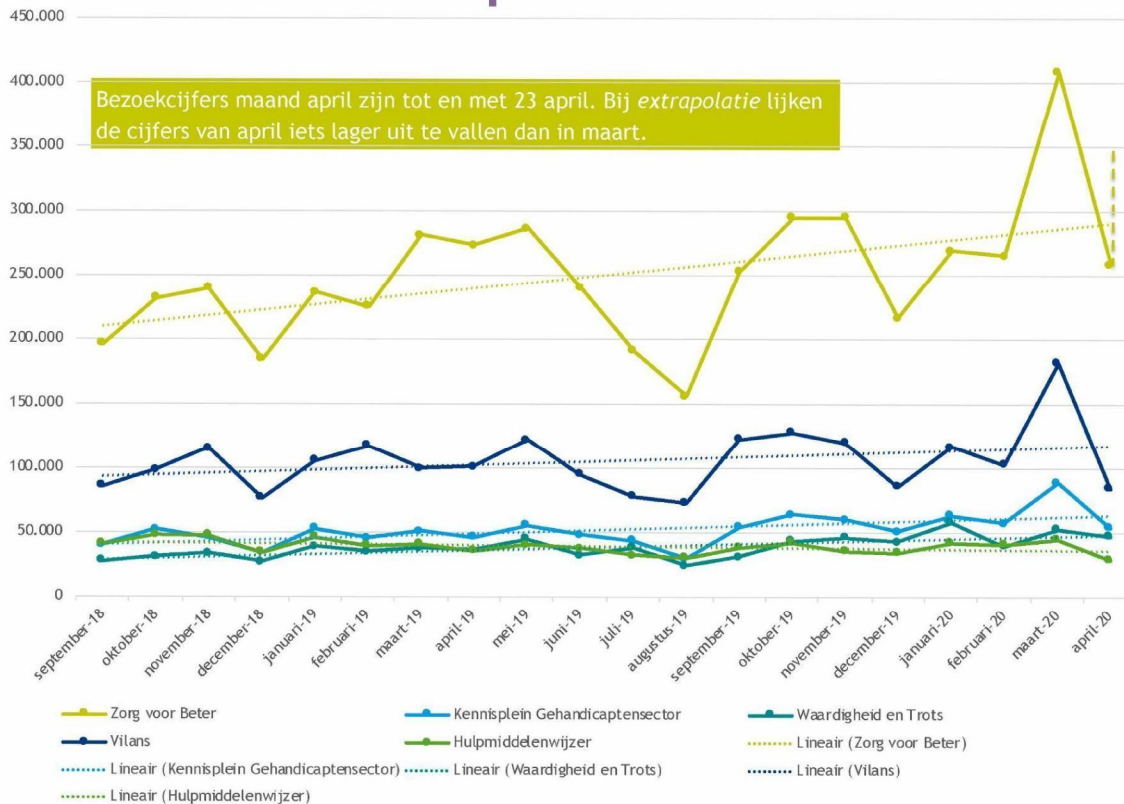

Inhoud

1. Bereik online kanalen Vilans
2. Corona op de kennispleinen
3. Online bereik irt corona
4. Draaiboeken uitgelicht
5. KICK protocollen

Online bereik per maand

Corona op de Kennispleinen
Hoe ziet ons kennisaanbod eruit?

Zorg voor Beter

Kennisplein voor zorg voor de thuiszorg

HOME THEMAS NIEUWS AGENDA ONDERWIJS KENNIS DELEN OVER ONS

Home » Thema's » Hygiëne » Coronavirus » Corona in de thuiszorg

- HYGIËNE
- CORONAVIRUS
    - Draaiboek corona aanpak
    - Beschermingsmiddelen
    - Telersbeschermt
    - Corona in de thuiszorg**
    - Bijbehorende e-learning
    - Verpleging corona
    - Quarantaine en isolatie
    - Handreuk
    - Veiligheidsvragen
  - PRAKTIJK
    - Wat is het?
    - Handhygiëne in de zorg
    - Personële hygiëne
    - Hygiënisch verlaten
    - Handdoeken
    - Isolatie
    - Infectiebestaan
    - Eten en drinken
  - VERBETEREN
    - Bijzondere aandacht
    - Hygiëne verpleeghuizen
    - Buigrijp instrument
    - Handhygiëne verpleeghuizen
    - SRIO amblatieve wondzorg
    - Wondnummers
    - Eenmalige
    - Vóórlin
    - Lendelijke richtlijnen
  - VOOR DE ORGANISATIE
    - Fellen en vellen
    - Eigen protocollen

HYGIËNE

Corona in de thuiszorg

Zorgmedeverleners in de thuiszorg hebben specifieke vragen. We verzamelen op deze pagina informatie die beschikbaar is.

Hergebruik mondkapje en schort

- [Zie aparte pagina: instructiefilmpjes veilig hergebruik mondkapje en schort in de thuiszorg](#)

Handhygiëne in de thuiszorg

- [Lees de pagina: Drie handhygiëne in de thuiszorg](#) in Thema hygiëne op Zorg voor Beter
- [Doe de gratis e-learning Handhygiëne in de thuiszorg](#) op Prelesroom.nl

Protocol coronavirus in de thuiszorg

Niet alleen de cliënt, maar ook de woonruimte kan besmet zijn. In dit 'Protocol coronavirus in de thuiszorg' beschrijft Charlotte Michels, expert hygiëne van Zorg voor Beter, welke maatregelen genomen moeten worden in een woning of appartement van een coronavirus-positieve cliënt. Dit geldt zowel voor de zorgmedewerker als voor de huishoudelijke medewerker van de thuiszorg. Het protocol kan gebruikt worden als voorbeeld. Het is gebaseerd op de richtlijnen van het RIVM (gedend op 23 maart 2020).

- [Download Protocol coronavirus in de thuiszorg](#) (pdf, 23 maart 2020)

INNOUW PROTOCOL CORONAVIRUS IN DE THUISZORG

De volgende maatregelen komen aan de orde:

- Hoe gebruik je de ruimte bij een besmette omgeving?
- Te gebruiken materialen
- Wat moet je doen vóór het betreden van de besmette woonruimte?
  - Instructie cliënten
  - Waspen, wondzorg, verschromen linoc
  - Vloe terug te nemen materialen
  - Wagend
  - Schoonmaak werkzaamheden
- Wat moet je doen vóór het verlaten van een besmette omgeving?

Dit protocol geldt voor alle medeverleners in de thuiszorg die:

- Lichamenlijke contact hebben aan de Coronavirus-positieve cliënt of zijn/haar

Charlotte Michels
deskundige infectiepreventie
mich@mzb.nl

GRATIS NIEUWSBRIEF

Hield je een voor de gratis nieuwsbrief? [Bekijk nieuwsbrieven](#)

E-mailadres

[Bekijk nieuwsbrieven](#)

NIEUWS HYGIËNE

Poli: heb jij genoeg beschermingsmiddelen? // 03.04.2020

Communiceren over corona met ouderen // 18.04.2020

Instructiefilmpjes mondkapje en handschoenen // 18.04.2020

Draaiboek: corona in de noodopvang // 18.04.2020

Contact houden met dierbaren in het verpleeghuis // 14.04.2020

[Meer nieuws](#)

Corona op [Zorg voor Beter](#)

KENNISPLEIN NIEUWSFLITS

21 april 2020

Beschermingsmiddelen

Hoe gebruik je beschermingsmiddelen? Bekijk de filmpjes!

Kun je dit niet goed lezen? Ga dan naar onze [podcast versie](#).

- Hoe gebruik je een mondkapje en handschoenen?**
Waar moet je op letten als je een mondkapje gebruikt? Hoe trek je handschoenen veilig aan en uit? Het RZM maakte instructiefilmpjes speciaal voor zorgmedeverleners... [Bekijk de filmpjes over veilig gebruik](#)
- Poli: heb jij genoeg beschermingsmiddelen?**
In verpleeghuizen stijgt het aantal coronabesmettingen nog steeds en is er een tekort aan beschermingsmiddelen. Zorg voor Beter is benieuwd: wat is jouw ervaring? Werk je met voldoende beschermingsmiddelen? [Lees het verspreiden en wat de tijd is](#)
- Communiceren over corona met ouderen**
Zorgverleners, crisissteun en beleidsmakers staan voor de uitdaging om ouderen te informeren over het coronavirus en de maatregelen. Deze 10 tips voor effectieve communicatie met ouderen kunnen je daarbij helpen... [Bekijk de tips](#)
- Contact houden met dierbaren in het verpleeghuis**
Nu je niet meer op bezoek kunt bij dierbaren in het verpleeghuis, worden er allerlei creatieve oplossingen bedacht. Zo bedacht **BOUW** van de Dementie academie een praatkast en een online cursus... [Ontmoet de creatievelen](#)
- Draaiboek: corona in de noodopvang**
Speciaal voor medewerkers in noodopvanglocaties is dit draaiboek verschenen. Het doel van dit draaiboek is om als noodlocatie snel en adequaat te kunnen optreden bij de noodzaak van extra opvang... [Download het draaiboek](#)
- Leefstijlmonitoring helpt mantelzorg**
Als mantelzorgers nu je niet meer zo vaak op bezoek bij je thuiswonende naaste met dementie. Terwijl je meer dan ooit de gezondheidsvragen die het goed gaat met hem of haar. Leefstijlmonitoring kan daarbij helpen... [Lees hier hoe het werkt en de stappen](#)
- Gezondheidsvaardigheden regionaal aanpakken**
Even iets anders dan corona, de beste manier om aandacht te besteden aan gezondheidsvaardigheden is door te kijken voor een regionale aanpak. Hoe doe je dat? [Lees meer over dit artikel](#)

Agenda

Geen bijeenkomsten
Vanwege het coronavirus zijn alle bijeenkomsten tot 1 juni afgelast.

Bekijk bijeenkomsten op ZorgvoorBeter.nl

Corona
Bekijk ons draaiboek met alle informatie over corona in de langdurige zorg, overzichtelijk bij elkaar. Het draaiboek wordt steeds up-to-date gehouden. [Ga naar het draaiboek](#)

Facebook
Like de Facebook-pagina van Zorg voor Beter [naar Facebook](#)

LinkedIn
Vind de LinkedIn-pagina van Zorg voor Beter [naar LinkedIn](#)

Gemist?
Lees de nieuwsbrieven die je gemist hebt... [Bekijk de nieuwsbrieven](#)

v&vn Vilans ZonMw

[Bekijk de nieuwsbrief](#)

KENNISPLEIN
Gehandicaptensector

Home Nieuws C&E-groepen Thema's Kennis delen Vofwaardig leven Onderzoek Leren

Home > Thema's > Coronavirus > Coronavirus en de GHZ > Praten over corona

CORONAVIRUS

CORONAVIRUS EN DE GHZ

- Over coronavirus (COVID-19)
- Maatregelen werkloos
- Hygiënisch werken
- Nieuwste coronavirus
- Praten over corona**
- Zorg op afstand
- Ondersteunen van mensen
- Tips voor activiteiten

DEEL JE KENNIS

Doe jij bent het Kennisplein; zeker nu!

LEREN

Leren over corona

MENTALE EFFECTEN CORONA

- Mentale effecten - Cliënten
- Mentale effecten - Zorgprofessional

PALLIATIEVE ZORG, ROUW- EN VERLIESVERWERKING

Palliatieve zorg corona

PRAKTIJKVERHALEN

Coronavirus en de praktijk

PROBLEEMGEDRAG

Tips voor het verminderen van probleemgedrag

UIT DE WETENSCHAP

FAQ over corona

NIEUWS

Nieuws over Coronavirus

Coronavirus

Praten over corona

Hoe praat je met mensen met een verstandelijke beperking over wat het coronavirus is en over waarom ze niet meer naar dagbesteding en familie kunnen? En hoe leg je uit hoe je de kans op besmetting met het virus zo klein mogelijk houdt? In en buiten de sector zijn daar inmiddels veel materialen voor ontwikkeld. (Loozter update 14 april 2020)

ETHISCHE DILEMMA'S IN DE LANGDURIGE ZORG

Handreiking ethische vraagstukken en corona in de langdurige zorg - Reliëf

BEGRIJPBARE INFORMATIE OVER CORONA

- Gratis video's over corona en handen wassen - Pictostudio
- Verspreiden belangrijke informatie - samenwerkingsorganisaties communicatie
- Bereikbaarheidslijst in meerdere talen - Phoenix
- Uitleg via Samen Thuis - Ons Tweede thuis
- Gratis PDF's met onder meer voorafzaten - De Merckanshobby
- Werkboek over corona - Coain
- Brochure in bereikbaar taal over het coronavirus en wat je moet doen - LFB
- Bezoekwijze gehandicaptenzorg in bereikbaar taal - VGN
- Maatregelen voor cliënten - Stichting Signaloom Zorg
- Praten over corona met iemand met autisme

MEDIA MET BEGRIJPBARE UITLEGGING

- Steffie over corona
- Vraag en antwoord video - ABCData
- Video: Uitleg coronavirus - LFB
- Video over coronavirus in bereikbaar taal - Stichting Lezen en Schrijven
- Printenboek: Zij en probeer vriend
- Nirolje over coronavirus - Roos Baas
- Video met uitleg in bereikbaar taal - Ios de Ruessen
- Bereikbaarheidslijst over het coronavirus - Rijksverhoed en LFB
- Video waarin Mieke Drajer cliënten vertelt over corona - Alliéde
- Voicecast: contact met cliënten via podcast - Koninklijke Vapo

TOOLS VOOR BEGELEIDERS

- Communicatiebus corona - Renata Verloop
- Infographic: Praten met je cliënt
- Uitleg en tips voor de omgang met mensen met LVBI/IVB
- Uitleg en tips voor de omgang met mensen met EMB

KENNISPLEIN
Gehandicaptensector

16 april 2020

Nieuw verdeelmodel voor beschermingsmiddelen in de zorg

Het ministerie van VWS heeft een nieuw verdeelmodel vastgesteld dat per direct in ingang is voor mondkapen. Hierin staat de verdeling voor zorgverleners op basis van beroepsfunctie centraal. Betrokken worden de andere persoonlijke beschermingsmiddelen hieraan toegevoegd. Wat betekent dit in de praktijk?

[Lees meer](#)

Tips voor het verminderen van probleemgedrag

Begleiters dragen nu soms beschermende kleding. Dat kan voor mensen met een beperking beangstigend zijn en leiden tot het ontstaan van probleemgedrag. Hoe kun je hier als begeleider mee omgaan? CCC Consultant Petra van den Homburg geeft 3 tips.

[Deel je het artikel](#)

Top 20 meest bezochte ideeën op digdagbesteding.nl

Online platform digdagbesteding.nl van kennisplein V.G. Innovators is dit weekend in de lucht. De vind je tips en activiteiten voor begeleiders, naast en mensen met een beperking. Wat zijn de belangrijkste bezochte ideeën voor digdagbesteding op locatie of in huis? In dit interview deelt webouwer Roy Miller de top 20.

[Deel je de top 20](#)

10 tips voor hygiënisch smartphone- en tabletgebruik

In de zorg is het gebruik van een smartphone of tablet bijna niet meer weg te denken. Wat is dat, deze apparaten een bron van micro-organismen zijn? We geven je 10 praktische tips over hoe je je smartphone of tablet hygiënisch gebruikt.

[Ga naar de tips](#)

Inzet beeltoezorg bij Triade Viree

Bij Triade Viree werken begeleiders al jaren met beeltoezorg. Cliënten hebben aan het begin van de dag vaak vragen over de avond. Door beeldschermen worden ze rust en veiligheid en voorkomen van angst een hele dag later. In dit interview vertelt Mieke Langer, coördinator in het ambulant team Noordwestelijke (NOC) van Triade, hoe ze beeltoezorg inzetten om mensen met een beperking goed te helpen.

[Lees het interview](#)

Corona op [Kennisplein Gehandicaptensector](#)

[Bekijk de nieuwsbrief](#)

Bekijk dit bericht in je browser

Het laatste nieuws over zorg, welzijn en wonen voor ouderen.

BeterOud
Nieuwsbrief

Vitis belmaatjes helpen ouderen de crisis door
Tijdens de coronacrisis moesten 1300 vrijwilligers hun werkdiensten in werkwijze veranderen of stopzetten. Maar binnen een week was een nieuwe dienst opgezet: Vitis Belmaatjes.

[Lees meer](#)

Deel deze nieuwsbrief

23 april 2020

Volop richtlijnen en protocollen beschikbaar voor zorgmedewerkers
Tijdens een uitdaging van Jinek werd beweerd dat er onvoldoende protocollen en richtlijnen beschikbaar zijn voor de bescherming van zorgmedewerkers. Vilans en ActiZ bekijken het tegendeel.

[Lees het interview](#)

Fiets oefeningen voor thuis
Hoe blijf je fit in tijden van corona? Het programma Doortrappen, veiliger fietsen tot je 100ste, lanceerde de #FietsFit Oefeningen. Zo kun je veilig vanuit huis fietsoefeningen doen en blijf je fit!

[Bekijk de oefeningen](#)

Valpreventie in coronatijd
Ouderen zijn door de coronamaatregelen vaker en langer alleen thuis. Het is daarom belangrijk aandacht te besteden aan valpreventie en bewegestimulering. Hoe kan je dat doen in de coronacrisis?

[Lees meer](#)

Handige (zorg)hulpmiddelen in tijden van corona
Juid in deze coronatijd kunnen zorghulpmiddelen ondersteuning bieden aan cliënten, naasten en medewerkers. Welke specifieke hulpmiddelen zijn dat? De Vilans Hulpmiddelenwijzer zet ze op een rij.

[Bekijk het overzicht](#)

'Nazorg belangrijk onderdeel bij verrichten contactonderzoek'
Veel mensen pakken door corona hun oude beroep weer op en helpen mee bij de GGZ. Ook Vilans-adviseur Esther Wilmink bestaaf dat te doen. Ze vertelt over haar werkzaamheden bij GGZ Twente.

[Lees het interview](#)

Verpleeghuizen ontzorgen ziekenhuizen in Brabant
Het aantal coronapatiënten op de IC lijkt stabiel te blijven. Toch blijft de werkdruk in de ziekenhuizen onverminderd hoog. Ook in 'coronabrandhuizen' Brabant. Hoe ze deze druk verlagen?

[Lees het interview](#)

Boekje 'Vitamine voor de Geest'
Vitalis WoonZorg Groep heeft het boekje 'Vitamines voor de geest' ontwikkeld. Het boekje bevat creatieve opdrachten die inspireren in de tijd met de vele coronamaatregelen.

[Bekijk het boekje](#)

Aandacht voor ouderen
Geen bezoek, dagbestedingen sluiten en activiteiten gaan niet door vanwege de maatregelen rond het coronavirus. Het komt nu aan op creatieve manieren om aandacht te geven aan ouderen.

[Lees meer](#)

Versterken digitale vaardigheden nu belangrijker dan ooit
Door de coronacrisis is digitaal werken en dus digitaal vaardig zijn pure noodzaak. Nieuw onderzoek van Vilans naar digitale vaardigheden in de zorg helpt projectleiders bij hun keuze voor slim maatwerk.

[Lees het artikel](#)

Slimme inco en medicijndispenser leveren serieuze tijdsinstroom op
E'health-expert Henk Herman Nap lpt geïnduceerde de coronacrisis wekelijkse twee technologische hulpmiddelen die snel ingezet kunnen worden om het werk van zorgprofessionals te verlichten.

[Bekijk de tips van deze week](#)

Database geeft meer inzicht in corona bij mensen met beperking
Het Raadsluimc heeft een online database beschikbaar gesteld. Het doel is meer inzicht in het verloop van het coronavirus bij mensen met een verstandelijke beperking in zorginstellingen.

[Lees het interview](#)

Bekijk de [nieuwsbrief van BeterOud](#)

Bekijk de [nieuwsbrief van Vilans](#)

Online bereik - Corona
Inzicht in kennisbehoefte en zoekgedrag

Populaire pagina's - afgelopen week

Vilans.nl

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Totaal aantal weergaves
KICK-protocollen vrij toegankelijk tijdens coronacrisis Vilans	1.415
Tips omtrent het coronavirus en de thuiszorg Vilans	1.014
Alles over het coronavirus op een rij Vilans	1.010
Volop protocollen beschikbaar voor zorgmedewerkers Vilans	879
Tips omtrent het coronavirus en de verpleeghuiszorg Vilans	665
Tips omtrent preventie corona in de gehandicaptenzorg Vilans	444
Versterken digivaardigheden nu belangrijker dan ooit Vilans	359
Draaiboeken helpen bij coronavraagstukken in de zorg Vilans	324
Handige hulpmiddelen in tijden van corona Vilans	227
Zorgrobot kan ondersteunen in deze coronacrisistijd Vilans	218

Zorgvoorbeter.nl

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Totaal aantal weergaves
Corona: mondkapje en beschermingsmiddelen Kennisplein Zorg voor Be...	5.813
Instructie mondkapje en handschoenen Kennisplein Zorg voor Beter	4.661
Corona Kennisplein Zorg voor Beter	2.808
Corona: veelgestelde vragen Kennisplein Zorg voor Beter	2.400
Handschoenen en bescherming Kennisplein Zorg voor Beter	1.443
Handhygiëne Kennisplein Zorg voor Beter	1.404
Corona: veilig hergebruik masker en schort Kennisplein Zorg voor Beter	1.366
Poll: genoeg bescherming in ouderenzorg in coronatijd? Kennisplein Zor...	1.252
Communiceren over corona met ouderen Kennisplein Zorg voor Beter	1.146
Verpleeghuizen en thuiszorg krijgen meer mondkapjes Kennisplein Zorg ...	1.132

donderdag 16 april - woensdag 22 april

Populaire pagina's - afgelopen week

Kennispleingehandicaptensector

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Totaal aantal weergaves
Coronavirus en de gehandicaptenzorg Kennisplein Gehandicaptensector	2.084
Tips voor activiteiten binnen (en buiten) Kennisplein Gehandicaptensector	1.157
10 tips voor hygiënisch smartphone- en tabletgebruik Kennisplein Gehan...	1.003
Materialen corona Kennisplein Gehandicaptensector	769
Nieuw deelmodel voor beschermingsmiddelen in zorg Kennisplein Ge...	763
Gratis pictogrammen coronavirus Kennisplein Gehandicaptensector	665
Probleemgedrag en corona Kennisplein Gehandicaptensector	609
Maatregelen coronavirus op de werkvloer Kennisplein Gehandicaptensec...	605
Coronavirus besmet mensen met een verstandelijke beperking op jongere...	539
Coronavirus Kennisplein Gehandicaptensector	411

Waardigheid en trots

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Totaal aantal weergaves
Zinvolle dagbesteding in het verpleeghuis tijdens coronacrisis - Waardigh...	3.959
Informatie voor verpleeghuizen over het coronavirus - Waardigheid en trots	1.652
Stilte voor de corona-storm in Het Hooge Heem? - Waardigheid en trots	1.346
Coronacrisis: hoe houd je contact op afstand? - Waardigheid en trots	842
Manieren tegen eenzaamheid tijdens coronacrisis - Waardigheid en trots	821
Corona-zorg: verpleeghuizen ontlasten ziekenhuizen - Waardigheid en trots	641
Geestelijk verzorger in Corona-tijd: 'Samen komen we hier doorheen' - Waa...	616
Tips voor omgaan met het coronavirus in het verpleeghuis - Waardigheid ...	591
Meer mondkapjes voor verpleeghuizen - Waardigheid en trots	534
Het belang van goed schoonmaken bij corona in het verpleeghuis - Waardi...	481

donderdag 16 april - woensdag 22 april

Populaire pagina's - afgelopen week

BeterOud

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Totaal aantal weergaves
Binnenactiviteiten voor ouderen BeterOud	232
5 tips om thuis te bewegen tijdens de coronacrisis BeterOud	229
Coronavirus: belangrijke adviezen voor ouderen BeterOud	171
Genieten van kunst en cultuur ondanks het coronavirus BeterOud	143
Alternatieven voor dagbesteding tijdens de coronacrisis BeterOud	76
Subsidieregeling digitale zorg voor kwetsbare ouderen BeterOud	54
Blog: hoe geef je mensen met dementie afleiding tijdens de coronacrisis? ...	29
Coronamaatregelen en eenzaamheid bij migrantenouderen BeterOud	27
Vitis belmaatjes helpen ouderen de crisis door BeterOud	12
Met de klapstoel op bezoek bij oma Berkman BeterOud	6

Hulpmiddelenwijzer

Pagina's met de meeste weergaves afgelopen 7 dagen

Pagina	Bron	Weergaves
Handige hulpmiddelen in tijden van corona - Vilans Hulpmiddelenwijzer	Vilans Hulpmiddelenwijzer	325
Tips voor onderling contact houden tijdens de coronacrisis - Vilans Hulpmiddelenwijzer	Vilans Hulpmiddelenwijzer	178
Coronavirus: tips voor ouders - Vilans Hulpmiddelenwijzer	Vilans Hulpmiddelenwijzer	51
Ongerust over uw alleenwonende ouder of kind tijdens corona? Lees over het technologische hulpmiddel leefstijlmonitoring. - Vilans Hulpmiddelenwijzer	Vilans Hulpmiddelenwijzer	21
Zoek - Vilans Hulpmiddelenwijzer	Vilans Hulpmiddelenwijzer	2

donderdag 16 april - woensdag 22 april

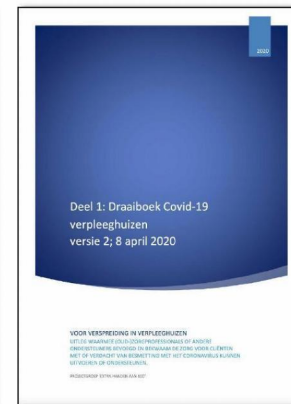
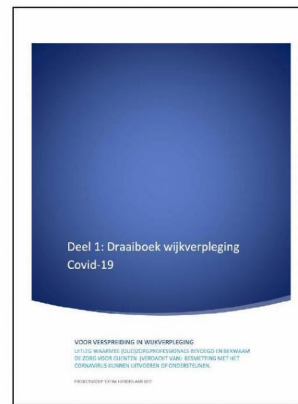
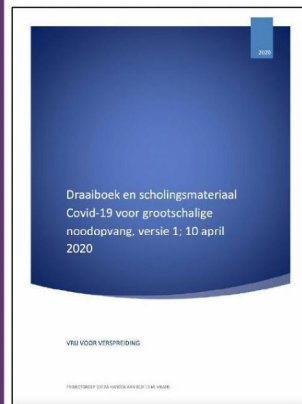
Populaire downloads

	Deze week (16-22 april)	Vorige week (9-15 april)
Vilans	Corona Draaiboek Verpleeghuizen (104)	Corona Draaiboek Verpleeghuizen (154)
	Corona Draaiboek Wijkverpleging (56)	Corona Draaiboek Wijkverpleging (74)
	Technologie tijdens corona: beeldbellen (44)	Noodscholingspakket verpleeghuizen (35)
Zorg voor Beter	Praatplaat voor mantelzorgers – dementie academie (373)	Handreiking beschermingsmiddelen (2476)
	Handreiking beschermingsmiddelen (330)	Protocol corona thuiszorg (267)
	Protocol corona thuiszorg (326)	Handreiking terug in de zorg in crisistijd (174)
Kennisplein Gehandicaptensector	Dagbesteding gehandicaptenzorg activiteitenboek (243)	Dagbesteding gehandicaptenzorg activiteitenboek (240)
	Licht verstandelijke beperking fasen sociaal emotionele ontwikkeling 2008 (190)	Licht verstandelijke beperking fasen sociaal emotionele ontwikkeling 2008 (140)
	Mantelzorg vrijwilligerswerk ecogram (168)	Mantelzorg vrijwilligerswerk ecogram (136)
Waardigheid en Trots	Draaiboek coronavirus deel 1 (173)	Draaiboek coronavirus deel 1 (75)
	Factsheet: welk mondmasker (141)	Ideëenboek: een fijne dag ondanks corona (60)
	Factshet: verdeling pbm (86)	Procedure nood scholdingspakket coronavirus deel 2 (44)

Draaiboeken uitgelicht

Snelle opbrengsten dankzij coronaloket

Draaiboek voor noodlocaties opgepakt met coronaloket

Behoeft in het veld aan ondersteuning bij crisissituaties op noodlocaties. Waar heb je dan rekening mee te houden? Wat zijn de richtlijnen en wat is belangrijk?

Dankzij het Vilans coronaloket konden we dit snel oppakken met collega's met de juiste expertise. Binnen een week is de crisisscholing ontwikkeld en verspreid op de kennispleinen. Met mooie bezoek- en downloadcijfers als resultaat

- [Draaiboek: corona in de noodopvang](#) op Zorg voor Beter > 500 paginaweergaven en 123 downloads. Op Vilans.nl 377 downloads.

De andere [draaiboeken](#) voor onze belangrijkste sectoren scoren zelfs nog beter:

- Draaiboek coronabesmetting verpleeghuizen ZvB 2712, Vilans 1439, WOL 386
- Noodscholing verpleeghuizen ZvB 1178, Vilans 377, WOL 299
- Draaiboek coronabesmetting wijkverpleging ZvB 1652, Vilans 1214
- Noodscholing wijkverpleging ZvB 597, Vilans 325

*cijfers tot en met 22 april

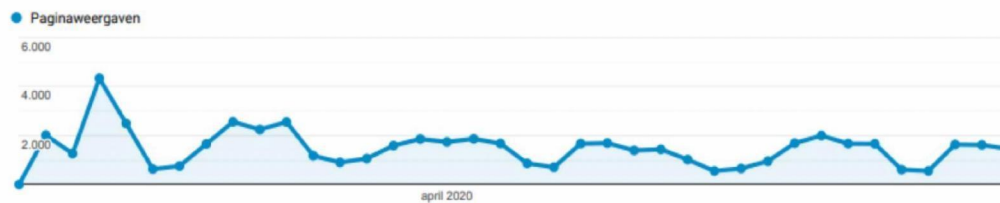
KICK-protocollen

Inzicht in kennisbehoefte en gebruikersgedrag

Open KICK protocollen

De startpagina van het open portaal had in de periode 16 t/m 22 april 2.533 paginaweergaven, waarvan 1.586 uniek.

Onderstaande grafiek toont 16 maart (dag van openstellen) t/m 22 april. Het gebruik blijft - met uitzondering van de weekenden - vrij stabiel.

Open KICK protocollen - populaire protocollen

	Populairste protocollen - deze week	16- 22 april	Populairste protocollen - vorige week	9-15 april
1	Corona maatregelen	205	Corona maatregelen	246
2	Zuurstofbehandeling	77	Zuurstofbehandeling	123
3	Nieuwsflits Vilans KICK-protocollen	76	Overzicht Vilans KICK-protocollen	77
4	Blaasspoelen met spoelzakje via verblijfskatheter	58	Nieuwsflits Vilans KICK-protocollen	64
5	Overzicht Vilans KICK-protocollen	57	Inleiding hygiëne en infectiepreventie	56
6	Wondverzorging	52	Wijzigingen in het bestand per 2 maart 2020	54
7	Zwachtelen	51	LCHV schema beschermingsmaatregelen bij infectieziekten	
8	Injecteren insuline met voorgevulde (wegwerp)insulinepen	49	Medicatieveiligheid	48
9	Medicatieveiligheid	49	Techniek handen wassen met water en zeep	48
10	Injecteren intramusculair (loodrechttechniek)	47	Overschort, mondneusmasker en beschermende bril	46

Alle KICK protocollen inclusief abonnees

	Populairste protocollen - deze week	16- 22 april	Populairste protocollen - vorige week	9-15 april
1	Corona maatregelen	1.312	Hygiene en infectiepreventie	1.350
2	Overzicht Vilans KICK-protocollen	593	Zuurstofbehandeling	557
3	Injecteren intramusculair (loodrechttechniek)	515	Informatie over protocollen	555
4	Blaasspoelen met spoelzakje via verblijfskatheter	493	Injecteren; Algemeen	445
5	Zuurstofbehandeling	461	Nier- en blaaskatheristatie; Spoelen	382
6	Nieuwsflits Vilans KICK-protocollen	426	Toedien van medicijnen	320
7	Zuurstof toedienen	409	Zuurstof toedienen (en uitzuigen)	319
8	Bloedglucosewaarde meten via vingerprik met prikpen of vingerprikker en bloedglucosemeter	393	Puncties (incl. bloedglucose meten); Puncties voor bepalen bloedwaarden	314
9	Medicatieveiligheid	383	Injecteren	302
10	Verzorgen suprapubische verblijfskatheter	358	Richtlijnen en wetgeving; Hygiëne en infectiepreventie	297

Intern memo

Aan:	(10)(2e)
Cc:	(10)(2e) (10)(2e)
Van:	(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
Datum:	24 april 2020
Betreft:	Kort verslag acties/afspraken overleg VWS/Vilans

Tijdens ons voortgangsgesprek dinsdag 21 april jl. hebben we de impact van Corona besproken. VWS denkt op dit moment na over de vervolgaanpak verpleeghuizen en wil daarbij ook rekening houden met de verbreding en aandacht voor de gehandicaptenzorg.

De minister ziet een aantal lijnen in deze vervolgaanpak:

- Lijn 1: Bezoekregeling (die op dit moment nog niet verandert): hoe daar mee om te gaan, welke opties zijn er, hoe gaat men ermee om, voorbeelden (zowel in ouderenzorg als gehandicaptenzorg)
- Lijn 2: strategisch nadenken over wat betekent de 1,5 meter samenleving voor het verpleeghuis. Op deze lijnen gaat het over het vergaren van (meer) kennis en delen van kennis
  - Ophalen kennis uit het buitenland, academische werkplaatsen; gaat bv over crisishandboeken
  - Wat gebeurt er in België (hoort daar goede verhalen over) (bv of bijvoorbeeld kennis a la het Scandinavie rapport van Vilans)
  - Hebben en kennen wij onze counterpart in België?
  - En dan ook weer het goed delen van kennis
- Lijn 3: Innovatie: bv plasma behandeling, medische behandeling van de ziekte

Vilans wordt genoemd bij de eerste twee lijnen en wordt ook echt als de kennisorganisatie genoemd.

Je hebt ons gevraagd om onze ideeën weer te geven over bovenstaande lijnen (1 en 2). Wat kunnen we oppakken en hoe; welke kennis is er al (snelle scan); welke aanpak zien we om de kennis hierover te verzamelen en te delen (binnen WOL of anders), etc.

In dit memo geven we kort onze eerste ideeën hierover. Een deel hiervan kunnen we uitvoeren onder een van de huidige programma's en voor een ander deel moeten we separaat afspraken overmaken.

We geven hier een korte samenvatting van onze ideeën en verwijzen voor meer toelichting naar de respectievelijke bijlagen.

- A. Lijn 1: bezoekregeling, waarbij we het volgende weergeven:
- een eerste inventarisatie van enkele goede voorbeelden, ervaringen, vragen en aanwezige kennisproducten
  - een eerste beeld van acties die kunnen worden uitgevoerd om kennis op te halen en te verspreiden
- Deze lijn kan voor een groot deel binnen Programma Waardigheid en trots op locatie worden opgepakt
- B. Lijn 2: Kennisuitwisseling met organisaties en inspiratie voor vervolg
- We organiseren een aantal 'virtuele denksessies' met eerste instantie een beperkt aantal zorgorganisaties (6 tot 8) rond drie vragen die te maken hebben 1,5 meter verpleeghuiszorg.
    - Hoe ziet anderhalve meter verpleeghuiszorg er de komende tijd uit? Hoe houd- en werkbaar is dat voor de toekomst?
    - De lessen uit de coronatijd; welke aanpakken zijn er en welke ervaringen
    - Hoe houden we het vol?

- Deze lijn wordt opgepakt binnen Programma Waardigheid en trots op locatie voor de ouderenzorg. De eerste maand experimenteren we met digitale werkvormen, technologieën en verschillende formules. Daarna schalen we op, meer sessies, grotere aantallen deelnemers en andere doelen (kennis delen, kennis ontwikkelen, visie ontwikkelen), ook als alternatief voor het congres *Thuis in het verpleeghuis* dat we moeten annuleren. We zullen ook een dergelijk aanpak vanuit Waardigheid en Trots op locatie een aanbod maken voor kleinschalige zorgorganisaties, waar de coronaproblematiek een heel eigen dynamiek heeft en waar deze organisaties met andere oplossingen moet komen.

We willen onderzoeken of we binnen bijvoorbeeld het programma Volwaardig leven een vergelijkbare aanpak kunnen doen voor de gehandicaptensector. Ook willen we voor de zorg thuis een dergelijk formule ontwikkelen. Wanneer een terugval van verpleeghuiszorg gaat optreden (waar her en der indicaties voor zijn) is de zorg thuis nog meer een belangrijk aandachtspunt. Echter nu speelt die uitdaging ook al. Daarover moeten we separaat afspraken maken.

- C. Ondersteunende lijn: Vergaren van inzichten en kennis uit het buitenland. Hier gaan we in op het vergaren van kennis op basis van buitenlandse kennis en ervaringen en het monitoren van de ontwikkelingen in het coronabeleid in de langdurige zorg. We zoomen in op België, maar kunnen dit ook breder trekken. In België is er geen organisatie als Vilans, wel is er een Expertisecentrum Dementie. De meeste informatie voor de praktijk komt van de Vlaamse gewestelijke overheid en van het Agentschap Zorg & Gezondheid. Meer praktijkgerichte kennis en informatie treffen we aan bij koepels van zorgaanbieders, waaronder Zorgnet Icuuro, een groot netwerk (775 organisaties uit alle sectoren van intra- en semimurale voorzieningen gezondheidszorg (inclusief ouderenzorg, deels gehandicaptenzorg, psychiatrie, ziekenhuizen en revalidatiecentra). Met deze organisatie hebben we goede contacten, evenals met andere Belgische partners. De focus kan in eerste instantie liggen op overzicht geven van maatregelen, aanpakken, en ervaringen/oplossingen. Dit inzicht kunnen we steeds periodiek, bijvoorbeeld twee wekelijks aanvullen, zodat er steeds een bij de dynamiek van de actuele situatie passend inzicht van de kennis is.

Ons voorstel is dat we de internationale ontwikkelingen breder in beeld brengen, in naburige landen als Duitsland (met de diverse deelstaten die verschillend beleid kunnen voeren), het Verenigd Koninkrijk (met ook verschillende landen) en Scandinavië. De signalen uit België zijn namelijk wisselend en niet als vanzelf als voorbeeld aan te houden. Midden- en Zuid-Europa en andere delen van de wereld waar een hoogwaardig stelsel van zorg is (waaronder Canada, Australië, Nieuw Zeeland) kunnen we ook in beeld brengen.

Dat vergt uiteraard andere stappen en is een aanzienlijk grootschaligere activiteit. Afhankelijk van de doelstelling en de belangstelling van VWS kunnen we focussen op verschillende thema's: maatregelen in verpleeghuizen, gehandicaptenzorg en thuiszorg, goede voorbeelden, beleidsmaatregelen ook mbt financiering en wetgeving. Over dit onderdeel (kennis over internationale ervaringen) zullen we separaat afspraken moeten maken over de financiering en mogelijke herallocatie van budget uit een van de programma's. Deze activiteiten zijn nu niet opgenomen. Uiteraard zal de kennis publiek gedeeld worden, op een wijze die ondersteunend is voor de diverse partijen.

Naast bovenstaande ideeën op basis van de aangegeven lijnen, zien we nog een aantal helpende activiteiten. Deze hebben we hieronder benoemd. Nog geen uitgebreide uitwerking van deze ideeën, maar mocht VWS deze interessant vinden, gaan we hier graag verder op in.

- D. Analyse van vragen uit de praktijk. In het kader van onze kennisfunctie blijven we het webgedrag van de Vilans site en van de kennispleinen met partners monitoren en de vragen die ons bereiken. Zo kunnen we wekelijks rapporteren wat de vragen in de praktijk zijn en hoe die zich inhoudelijk en kwantitatief ontwikkelen. Over drie weken zullen andere vragen de boventoon voeren, dan nu. Die ontwikkelingen kunnen we volgen. Echter, het betreft de vragen die Vilans bereiken. We zouden op verzoek van VWS kunnen nagaan of andere partijen, zoals V&VN, Verenso, NVAVG, Verenso, ActiZ, VGN, de academische werkplaatsen en ZonMw bereid zijn hun vragen en bezoek te delen, zodat we een landelijke monitor corona kennisvragen in de langdurige zorg krijgen. Vanuit ons netwerk rond antibiotica resistentie zou dat opgebouwd kunnen worden. Dat netwerk heeft nu al periodiek contact in het kader van Corona. Deze monitoring kan continu input geven voor landelijke beleidsontwikkeling en onderzoeksvraagstellingen,

alsook voor ontwikkeling van kennisproducten en diensten van de deelnemende organisaties. Wellicht is na de komende periode een rapportagefrequentie van éénmaal per twee weken passend.

- E. Voor zover het nog niet bestaat (we hebben dat niet kunnen nagaan) zouden we corona-peilstations kunnen organiseren: per sector ca. 30 organisaties die een representatief beeld geven van actuele ontwikkelingen en vraagstukken die hen bezighoudt. Het zijn organisaties die zich bereid verklaren snel (binnen enkele dagen) een antwoord te geven op vragen die wij (VWS, eventuele partners) aan hen voorleggen, eventuele gegevens te delen, aanpakken, ethische vraagstukken etc. Mogelijk dat de brancheorganisaties dergelijke structuren hebben. Als dat niet zo is, kunnen we dat vanuit Vilans opzetten. Peilstations maken het mogelijk snel een beeld te krijgen van wat in de sector leeft.

Bijlage A: bezoekregeling

In deze bijlage een kort overzicht van:

- een eerste inventarisatie van voorbeelden, ervaringen, vragen en aanwezige kennisproducten omtrent het omgaan met de bezoekregeling
- een eerste beeld van acties die kunnen worden uitgevoerd om kennis op te halen en te verspreiden

1. Voorbeelden

Vormen van beeldbellen

- Veel zorgorganisaties werken met iPads of smartphones voor de bewoners, waarmee zij kunnen skypen, facetimen of whatsapp-videobellen, vaak met hulp van de medewerkers. Zo heeft Lelie Zorggroep tablets omgebouwd voor beeldbellen. Bewoners kunnen zelf bellen. En andersom kan er ook worden ingebeld door een naaste. Bewoners die zelf niet meer kunnen communiceren, vinden het wel fijn om de tablet aan te zetten en te kijken of te zwaaien naar de mensen die hen dierbaar zijn. (Andere voorbeelden op WT: Boarnsterhim State, Land van Horne, Zorggroep Apeldoorn, De Wever, Vidente).
- Bij Brabantzorg zijn zogenoemde 'babbelboxen' aanwezig. In deze boxen zit een vaste telefoon waarmee op de ouderwetse manier gebeld kan worden, een mobiele telefoon waarmee men kan beeldbellen en een schermvergroter zodat het beeld goed te zien is voor ouderen.

Specifieke informatiekkanalen

- Familienet wordt ook gebruikt als 'officieel' kanaal voor de familie thuis, bijvoorbeeld Lelie Zorggroep zet daar hun activiteiten zoveel mogelijk op.
- Boarnsterhim State heeft voor de familie een besloten Facebook-pagina. Daar zetten ze foto's en filmpjes op.
- Diverse zorgorganisaties, zoals Huize Wezup en Topaz, maken elke dag filmpjes van de bewoners en sturen deze naar familie.

Vormen van 'coronahuisjes'

- Herfstzon heeft de kuierbox, een 'coronaproof' spreekluisterverbinding. Aan weerszijden van het raam staat een microfoon op een tafeltje, een gezellig bloemetje en een kop koffie. Het bezoek zit buiten en de bewoner binnen. Ze zien elkaar door het raam.
- Claris Zorggroep heeft een huisje in de tuin gebouwd met twee ingangen. Aan de ene kant kan de bewoner het huisje in, aan de andere kant de familie. Gescheiden door een glazen wand kunnen ze elkaar toch zien en spreken.
- Bezoek achter schermen bij verpleeghuis/ouderencentrum Den Bouw dankzij een speciaal spreekuur. Familie/naasten staan buiten in de binnentuin, hun (groot)ouders binnen achter een raam, ze praten met elkaar via een microfoon en luidspreker. Familie/naasten kunnen nu dagelijks van 10.00 tot 17.30 uur op afspraak een half uur aanschuiven.
- Cederhof heeft een coronaproof terras gemaakt: twee rijen hekwerk met twee meter afstand en schitterende bloemen ertussen. De bewoners zitten buiten. Hun familie staat aan de andere kant van het hek en zo kunnen ze elkaar zien en spreken. Afspraak wordt gemaakt via een intekenlijst voor een half uur bezoek.
- Aafje realiseert momenteel zeven ontmoetingshuisjes. Het ontmoetingshuis is een fysieke ruimte van drie bij vijf meter. In het midden is de ruimte afgescheiden door een plexiglaswand. De ruimte is voorzien van een spreekluisterverbinding en twee ingangen. Bewoners komen via een ingang binnen en het bezoek door de andere. Familie kan intekenen voor een ontmoeting. Vrijwilligers zorgen dat alles goed verloopt. Zij plannen afspraken, ontvangen het bezoek, schenken koffie en maken het ontmoetingshuisje na ieder bezoek schoon.

Bezoek via hoogwerkers

- Het initiatief 'Hoog bezoek' van (10)(2e), dat ervoor zorgt dat familieleden middels een hoogwerker langs kunnen gaan bij hun naaste in het verpleeghuis. Zo kan de bewoner met het bezoek samen koffie drinken vanuit een hoogwerker voor het raam.

Buitenbezoek

- Bij het Hooge Heem wandelt een medewerker met de bewoner. Een naaste mag op gepaste afstand meewandelen. Met het mooie weer zitten bewoners wel eens buiten op hun eigen terrasje, een stuk achter het terrasje zit familie.
- Bij De Oude Pastorie mag de familie een praatje over de heg maken met hun naaste.

Laatste levensfase

Surplus heeft comfortbeleid opgesteld in het kader van de laatste levensfase. In deze fase geldt voor naasten een uitzondering met betrekking tot bezoek. Vier van hen zijn welkom om op bezoek te komen. Met een maximum van twee per dag en deze twee mogen niet tegelijkertijd langskomen.

Overig

- Amstelring onderzoekt samen met andere zorgaanbieders als Cordaan, Amsta, Evian en ZGAO hoe een bezoekerregeling kan worden ingevoerd als de regels worden versoepeld. Borghuis: 'We onderzoeken hoe een bezoekerregeling kan worden ingevoerd. De scenario's zijn voor elk verpleeghuis anders. Bij de een kan het bezoek bijvoorbeeld in de tuin plaatsvinden, bij de ander in het restaurant of in een aparte ruimte.'
- In België mogen bewoners van woonzorgcentra sinds kort weer beperkt bezoek krijgen. Eén persoon (en altijd dezelfde) mag op bezoek, zolang diegene de afgelopen 2 weken geen symptomen van ziekte heeft vertoond.
- Limburgse zorgkoepel laat bezoek in verpleeghuizen toch binnen, met dikke laag folie als scheidslijn
- Variaties in quarantaine:
  - quarantaine light (1,5 m) - bewoner niet besmet; wel bezoek maar met beperkingen, bijv. PBM voor bezoek; expliciete instemming met risico's; afspraken over melding van besmetting niet alleen van de bewoner, maar ook van de bezoeker; mogelijk ondersteuning hierbij door contactonderzoek G&GD. In kaart brengen en toepassen van alternatieven: beeldbellen, bezoek achter glas enz.
  - Bepalen scharniermoment van quarantaine light naar heavy en omgekeerd.
  - Quarantaine heavy - bewoner wel besmet; bezoek alleen onder zeer strikte voorwaarden; bewoners geen bewegingsvrijheid buiten de corona-afdeling; bewoner stervende; bezoek onder voorwaarden die gericht zijn op het beperken van besmetting buiten het verpleeghuis.

2. Ervaringen

- Wisselend. Er zijn organisaties die hier veel mee doen en zelf heel enthousiast zijn. Bewoners die het snappen zijn ook blij.
- Andere organisaties doen dit juist niet om onrust te voorkomen, mogelijke besmetting op het terrein willen voorkomen, geen tijd hebben om bewoners heen en weer te brengen etc.
- Ook signaal dat er bij pg. afdelingen juist rust heerst omdat er weinig prikkels van buiten binnenkomen nu.

3. Welke vragen hebben we hier op binnen gekregen;

- a. er komen nu vragen binnen over wat wel of niet mag (alleen V&V).
  - i. Mag familie over een heg of dranghek heen met oudere contact hebben
  - ii. Mogen familieleden wel of niet op het terrein rondlopen
- b. Innemen standpunt, betekenis van persoonlijke zorg
- c. Technologie

4. Regionale verschillen

Die zijn er zeker. Als de urgentie niet meer zo groot lijkt (zoals in Groningen en Drenthe) is men minder geneigd zich te houden aan de richtlijn en het bezoekverbod. Ethische afwegingen gaan dan ook een veel grotere rol spelen

5. Al ontwikkelde draaiboeken protocollen bekend van toekomstige bezoekerregeling

Nog niet bekend

- **Overig**, Masterplan ontwikkelen om in de langdurige zorg de bewoners te beschermen tegen besmettelijke ziekten, epidemieën waar nog geen vaccin tegen is en tegelijkertijd de menselijke maat te handhaven

- Duiding kwaliteitskader en persoonsgerichte zorg bij corona. Voorkomen van en omgaan met besmetting met corona zoveel mogelijk onderdeel maken van het reguliere zorgproces, dus shared decision making, palliatieve zorg.
- Moreel beraad in tijden van corona
- Lerende netwerken starten met expertise van Verenso en G&GD.
- Stimuleren gebruiken beschikbare kennis. Nodig van onbewust naar bewust bekwaam.

6. Wat doen we nu al

Ondersteunen aanbieder middels coaching bij acute corona vraagstukken
Ondersteunen technologische vraagstukken, e health café

Mogelijke vervolgcacties, geen limitatieve opsomming

1. Kennis ophalen:
  - Naast gebruikelijke werkwijze;
  - Coaches WOL benutten als contactpersoon en informatiebron
  - Netwerk regionale projectleiders uitvragen
  - Leernetwerk/pilots organiseren, ingebed in het huidige beleid en met heel duidelijke termijnen wanneer dat mogelijk voor meer / andere regio's / locaties kan gaan gelden.
2. Kennis verspreiden:
  - Gebruikelijke digitale werkwijze en doelgroep
  - Coaches actief benutten (WOL en Balc)
  - Corona tv (=variant op voorstel virtuele denksessies, bijlage B)
  - Brede maatschappelijke kennisverspreiding
  - E health café, bij succes corona café
  - Kennisproducten maken
3. Kennis gebruiken
  - Naast goede voorbeelden ook meest gemaakte fouten
  - Online test (vergelijkbaar beleggingstest/voldoende kennis)
4. Toekomstig vraagstukken
  - Online sessies: ophalen van ervaringen met de huidige regelingen, mogelijkheden versoepeling van de regeling en wat daar voor nodig is, 1,5 m werkelijkheid (reeds gepland voor V&V ook voor GZ (netwerken Balc).
  - Korte vragenlijst uitzetten bij de regionale projectleiders, bestuurder en / of inkopers (of peilstations, zie voorstel E)
  - Bevragen van regio's die juist meer of minder ervaring hebben met de betreffende thema's of om juist meer de regionale verschillen in beeld te brengen.
  - Publiek moreel beraad
5. Overig
  - Masterplan ontwikkelen om in de langdurige zorg de bewoners te beschermen tegen besmettelijke ziekten, epidemieën waar nog geen vaccin tegen is en tegelijkertijd de menselijke maat te handhaven
  - Duiding kwaliteitskader en persoonsgerichte zorg bij corona. Besmetting met corona zoveel mogelijk onderdeel maken van het reguliere zorgproces, dus shared decision making, palliatieve zorg.
  - Moreel beraad in tijden van corona
  - Lerende netwerken starten met expertise van Verenso en G&GD.
  - Stimuleren gebruiken beschikbare kennis. Nodig van onbewust naar bewust bekwaam.

Bijlage B: Inspiratie voor vervolg (notitie besproken in Kernteam WOL)

Virtuele denksessies effecten van corona voor verpleeghuiszorg op middellange en lange termijn

Doel

Het corona vraagstuk zal nog een lange periode spelen en grote impact hebben op verpleeghuizen. Dat is een reden om na te denken over de vele consequenties op uiteenlopende gebieden voor de zorg die verpleeghuizen leveren en de bedrijfsvoering. We willen als een gezamenlijk initiatief van VWS en Vilans in het kader van WOL met een flink aantal mensen uit in eerste instantie het veld (inclusief cliëntvertegenwoordiger) en in tweede instantie een aantal beleidsinstanties denksessies voeren over hoe we de volgende fase van verpleeghuiszorg in coronatijd kunnen inrichten.

Het doel van de bijeenkomsten is driedelig:

- Deelnemende verpleeghuisorganisaties met elkaar kennis, ervaringen en visie laten uitwisselen, om daarmee opbrengsten naar de eigen organisatie mee te nemen;
- Kennis ontwikkelen die we met niet deelnemende organisaties kunnen delen;
- Visies en ideeën ontwikkelen over vraagstukken die zich aandienen, maar waar nog geen directe ervaring of kennis over is.

Er wordt geen beleid gemaakt, maar er worden ideeën aangereikt, uitgewisseld en ontwikkeld.

Doelgroep

Bestuurders, managers, medewerkers en cliëntvertegenwoordigers van verpleeghuizen. In tweede instantie kijken we of vertegenwoordigers van beleidsinstanties kunnen meedoen. De eerste sessies op uitnodiging, ook om ervaring op te doen en de formule uit te proberen. Daarna kunnen mensen open inschrijven, bijvoorbeeld regionaal (zie beneden). We willen nu de komende maand een plan maken voor enkele bijeenkomsten om daarna te bekijken hoe het verder gaat.

Aanpak

In de formule die ons nu voor ogen staat zitten twee varianten:

1. Drie sessies rond de vragen:
  - i. Hoe ziet anderhalve meter verpleeghuiszorg er de komende tijd uit? Hoe houd- en werkbaar is dat voor de toekomst?
  - ii. De lessen uit de coronatijd; welke aanpakken zijn er en welke ervaringen
  - iii. Hoe houden we het vol?

Dit zijn kleinere denksessies, op vraagstukken waar nog geen antwoorden op zijn en met input van kennis uit andere velden. Het zijn naar hun aard meer inspiratiesessies.

2. Een serie van drie tot zes met 'wat leren we vanuit de ervaringen in Brabant voor de korte en de lange termijn verpleeghuiszorg?' Zes Brabantse organisaties zijn bereid hun ervaringen te delen. Het zijn sessies met het oog op de toekomst. Het delen van richtlijnen en protocollen is hooguit 'bijvangst', maar het primaire doel is kijken naar hoe de komende stappen moeten zijn en naar het toekomstperspectief. De sessies worden gecombineerd met een serie artikelen op de website. De virtuele denksessies geven mogelijkheid voor verdieping. Het zijn sessies met Brabantse organisaties in de lead en met 'lotgenoten' en 'volgers' uit het land.

We starten met sessies met elk ca. 15 tot 20 deelnemers, ook om de formule uit te proberen. Mogelijk dat de serie Brabantse lessen een groter publiek heeft. Daarna de keuze voor meer en grotere sessies. We proberen de formule uit met ca. zes 'bevriende' verpleeghuisorganisaties met per keer met tenminste twee vertegenwoordigers per organisatie met een andere professionele en hiërarchische positie.

Formule?

We organiseren digitale sessies, we experimenteren met werkvormen en technologie. De formule is:

1. Sessies zijn verspreid over de tijd
2. Je kunt de sessies terugkijken
3. Je kunt er naderhand nog op reageren met aanvullende ideeën.
4. Het aantal actieve deelnemers per sessie is ca. 15 tot 20 (dit zijn eventueel break out sessies), mogelijk ook grotere sessies met ca. 100 deelnemers.
5. Het geheel wordt digitaal gefaciliteerd met Zoom of vergelijkbare functionaliteiten. Vorm en technologie zijn afhankelijk van de doelstellingen van de sessies.
6. De sessies zijn strak en methodisch gemodereerd, mogelijk uit te besteden.
7. Sessies max. 2 uur met een kleine pauze. Korter mag ook, zeker als het om kennisdelen als primaire doelstelling gaat.
8. Sommige vraagstukken lenen zich ervoor om regionaal op te pakken. Wellicht kunnen die onderwerpen eerst landelijk besproken worden om vervolgens regionaal verder verkend te worden en de uitkomsten weer landelijk te bespreken.
9. Voor kleine zorgorganisaties zal een specifiek aanbod worden gemaakt. Hetzelfde geldt voor de gehandicaptenzorg. De laatste valt buiten WOL.
10. Met het thema e-health is al een eerste test gedaan vanuit Vilans. Deze ervaringen worden uiteraard ook gebruikt.

Kosten

Nader uit te werken. Deze formule komt in plaats van het congres Thuis in het verpleeghuis. Het vergt naar verwachting investeringen in technologie, externe moderatoren, wellicht nadere deskundigheidsbevordering als we gaan opschalen en veel mensen gaan bereiken. Dat laatste is nadrukkelijk de ambitie die we hebben. De kosten komen daarmee ten laste van het programma WOL.

Goede voorbeelden:

<https://www.zorgneticuro.be/content/good-practices-covid-19-coronavirus-ouderenzorg>

<https://www.zorgneticuro.be/content/faq-covid-19-coronavirus-personeel-en-organisatie>

<https://www.zorgneticuro.be/content/faq-covid-19-coronavirus-persoonlijk-beschermingsmateriaal>

Dementie:

<http://www.dementie.be/themas/coronavirus-en-dementie/corona-ondersteuningsaanbod-van-alle-expertisecentra-dementie-aan-de-referentiepersonen-dementie-groeit/>

United Kingdom

In het Verenigd Koninkrijk hebben we contact met King's Fund dat het Department of Health informeert over corona ontwikkelingen in binnen en buitenland. Ook wij hebben hen vanuit Vilans informatie aangeleverd. Andere contacten zijn het ESN (European Social Services network) voor de verbinding tussen zorg en sociaal domein.

<https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-how-to-work-safely-in-care-homes>

Daarnaast is er een zusterorganisatie, SCIE, het Social Institute of Excellence, dat een rol heeft die enigszins vergelijkbaar is met Vilans en Movisie waarmee we lijnen kunnen leggen. Deze zijn de laatste jaren verwaterd, maar zijn te activeren. Verder hebben we contact met verscheidene universiteiten.

Overige landen

Duitsland

Met Duitsland moeten we nog nadere verkenningen doen via ons relatienetwerk, bij onder meer het Deutsches Zentrum für Altersfragen <https://www.dza.de/>, enkele hoogleraren en ons netwerk bij de Robert Bosch Stiftung met wie we een uitwisseling van stagiaires hebben op managementniveau in de zorg.

De meest betrouwbare websites in Duitsland zijn: van het Robert Koch-Instituut in Berlijn.

https://www.rki.de/EN/Home/homepage_node.html

en het federale Ministerie van Volksgezondheid:

<https://www.bundesgesundheitsministerium.de/en/en.html>

Interessante noot: een Duitse stagiaire (zorgmanager) rapporteert:

"In my homecare Service we just have few cases of COV 19. Mostly there are no symptoms but our caregivers have to go in a 14 day quarantine and we have to re-arrange all services ... Especially in one of our nursing homes died about 45 clients... these are multimorbide and dementia patients, but it shows how helpless we are - inspire of all efforts we take to prevent any infections ... Fortunately we are able to get sufficient personal protective equipment now and can protect our caregivers. From Monday next week we have to wear community-masks in public transport and supermarkets until we are able to provide vaccines. But the strings lockdown will be relaxed next week ...

Our long-term care facilities and homecare providers act after the recommendations of the Robert koch institute and our local health departments. Mostly of their advices are based upon the experiences based on SARS and MERS. We all are taking part on a big field experiment . Based on our federal healthcare system with 16 different states there is a great variety in dealing with the situation. Bavaria for example is very restrictive while our capital Berlin tries to get a more voluntary approach to get rid of the COV 19 situation.

In Hanover we are all tilted between the chairs and our local government tries to go the way of the least resistance.

In the next weeks the hope of all politicians is to establish a Corona-App that allows to follow the infection-relations. This will be soonest available in the end of May and is discussed intensively due to data protection issues. The loss of personal contact and care especially to dementia patients is actually one of our biggest problems based on the strong restrictions to prevent more infections.

Scandinavië

Met Scandinavische landen hebben we diverse relaties die ons kunnen doorverwijzen naar de best betrouwbare informatie. Dit zal via via moeten gaan. Verder is er een goede samenwerking met Rudi Westendorp die ons over de situatie in Denemarken verder kan helpen.

Internationale organisaties

Vilans is actief lid van de International Foundation for Integrated Care waar onder meer webinars worden gegeven:

<https://integratedcarefoundation.org/events/building-integrated-care-as-the-cornerstone-of-our-new-reality> en <https://mailchi.mp/integratedcarefoundation/covid-19-response-957822?e=4a2f4e3df8> en waar podcasts worden verzorgd: <https://integratedcarefoundation.org/podcasts/the-ific-podcast>

We nemen geregeld deel aan deze bijeenkomsten en kunnen daarover rapporteren in de monitoring als het over langdurige zorg gaat.

We zijn ook actief lid van Eurocarers, de Europese organisatie voor mantelzorgers en mantelzorg onderzoekers. Ook deze organisatie is een bron voor corona informatie, met name voor mantelzorgers en burgers: <https://eurocarers.org/covid-19/>

Verder is Vilans actief lid van de European Health Management Association (EHMA). Ook daar aanbod van webinars: <https://ehma.org/covid-19-webinar-series/> en samenwerkingsrelaties.

Academische relaties

We hebben daarnaast een goede samenwerking met enkele onderzoeksgroepen in Ontario (Universiteit van Toronto, Institute of Public Health en Lunenburg Tanenbaum Institute) en Quebec in Canada, alsook met een groep in aan de Universiteit van Melbourne, Australië. Ook nemen we deel in een Noors onderzoeksconsortium, en zijn er contacten met hoogleraren uit Duitsland, Polen, de UK, Ierland, België, Scandinavië, Denemarken en nog een aantal landen.

In bovenstaande notitie doen we enkele voorbeelden voor een aanpak. Vanuit ons netwerk is het haalbaar en heel werkbaar om snel onze internationale contacten te mobiliseren. Naast bovengenoemde contacten participeren we in ongeveer zes internationale consortia voor projecten (bijvoorbeeld de inzet van e-health, integrale zorg) waar ook een scala aan partners uit een breed bereik aan landen deelnemen.

Daarnaast hebben we net een internationale studie afgerond in samenwerking met de WHO waaraan 1050 respondenten uit meer dan 40 landen hebben deelgenomen. De studie was gericht op de gezondheidszorg en betrok meerdere stakeholder groepen zoals professionals, beleidsmakers, onderzoekers en ook burgers/mantelzorgers.

Inventarisatie inzet Vilans Volwaardig leven - gehandicaptenzorg

tbv overleg (10)(2e) 11 mei 2020

Vilans voert twee projecten uit in het kader van Volwaardig leven: Begeleiding à la carte en de Innovatie-impuls. De projecten zijn gericht op sociale en technologische innovaties ten behoeve van meer persoonsgerichte en toekomstbestendige gehandicaptenzorg. Hieronder wordt een korte schets gegeven van hoe dit ervoor staat en welke mogelijkheden reeds benut en verkend worden om de situatie rondom corona mee te nemen en aanbieders te ondersteunen. Het uitgangspunt is dat dit moet passen bij de inhoudelijke en financiële kaders van de projecten.

Daarnaast is er een aantal andere activiteiten dat voor de gehandicaptenzorg relevant kan zijn en dat meer thuishoort bij de instellingsubsidie van Vilans. Ook deze zijn geïnventariseerd en worden hieronder weergegeven.

In de tussentijd wordt zowel door Vilans, als door VWS (ook iom VGN) verkend waar de komende tijd in het veld behoefte aan is en wat nodig is. Zodra dat duidelijk is, wordt op basis van de aard en omvang hiervan gekeken of eventuele aanvullende activiteiten nodig zijn en vanuit welk kader dit moet plaatsvinden.

NB: VWS en Vilans zijn op dit moment in overleg over de tweede tranche van de projectsubsidie die binnenkort wordt ingediend. Onderstaande activiteiten lopen zo veel mogelijk mee in bestaande activiteiten. Gezien de effecten van corona wordt de begroting in 2020 neerwaarts bijgesteld.

1. Stand van zaken Begeleiding à la carte (Balc)

- Inventarisatie bij de Vilans-coaches van de 35 deelnemende Balc organisaties laat als gevolg van de coronacrisis op dit moment het volgende beeld zien:
  - 20 projecten liggen stil, 11 projecten gaan door (soms op een lager tempo), 4 projecten hebben een vlucht genomen door de crisis.
  - In alle gevallen is er contact tussen coach en projectleider van de organisatie, dit beeld wordt dus continu bijgesteld.
  - Coach-gesprekken, kennisverspreiding en monitoringsgesprekken gaan door in digitale vorm.
  - Ontwikkeling van Balc-onderdelen door Vilans en VWS gaan grotendeels door: o.a. belevingsleren, buitenkring met andere aanbieders betrekken, rode draden laten landen in kennisproducten.

2. Stand van zaken Innovatie-impuls (IIG)

- Inventarisatie bij de Vilans-coaches van de deelnemers van IIG laat als gevolg van de coronacrisis op dit moment het volgende beeld zien:
  - o 17 aanbieders hebben aangegeven het traject tijdelijk onhold te zetten dan wel te temporiseren omdat organisaties al hun aandacht besteden aan de effecten van corona binnen de eigen organisatie.
  - o 13 aanbieders gaan conform planning door.
  - o De kwartiermakersfase van de IIG was vlak voor de corona uitbraak in de afrondende fase. Het project bevindt zich, anders dan Balc, nog in de startfase waarin met de deelnemers een stevige basis voor het vervolg moet worden gelegd.
  - o In alle gevallen is er contact tussen coach en projectleider van de organisatie, dit beeld wordt dus continu bijgesteld.
  - o Werkwijze wordt aangepast aan de huidige digitale werkelijkheid.
  - o Vilans werkt bij de uitvoering van de IIG samen met Academy Het Dorp.

3. Corona-gerelateerde activiteiten Balc en IIG

Algemeen: Corona benadrukt het belang van persoonsgerichte zorg en nut en noodzaak van gebruik van technologie. Dit heeft een grote vlucht genomen. Programma kan en moet bijdragen aan een brede en duurzame inzet van

persoonsgerichte zorg o.a. middels inzet technologie.

- a. **Verspreiden van voorbeelden en communicatie:**
De deelnemers van Balc en de IIG kunnen als voorbeeld dienen in hun aanpak rondom corona icm de inzet op persoonsgerichte zorg en technologie. Ter illustratie, Severinus en De Parabool zetten stappen in hun projecten rondom dagbesteding en het gebruik van een app, juist in tijden van corona. Een praktijkverhaal van Profila – thema Zelfredzaamheid slapen- vanuit het perspectief van de zorgorganisatie en cliënt/naaste.
  - b. **Ontwikkelingen van kennis:**
In BalC staan vijf thema's centraal waar de deelnemende organisaties op inzetten. Op die onderwerpen wordt er gaandeweg kennis ontwikkeld. Ter illustratie, het gesprek tussen professionals, naasten en cliënten (driehoek) is in veel trajecten een belangrijk thema. In deze tijd krijgt dat een andere lading en dat biedt daardoor nieuwe inzichten. Hoe pak je dat overleg goed op bijv. over de bezoekersregeling? Op welke manier wil je beeldbellen verder gebruiken? Daarbij kan gedacht worden aan implementatielessen bij technologie, de ondersteuning van technologie bij dagbesteding op de woning.

IIG is drukdoende kennis uit de kwartiermaker fase, met name de verwerking cliëntperspectief, op te halen en de verwerken. De eerste geleerde lessen worden medio juni gepresenteerd.
  - c. **Verbinden van organisaties in netwerken en bijeenkomsten:**
Binnen Balc is een netwerk van 35 partijen actief dat in kleinere netwerken werkt aan specifieke thema's. Binnen IIG doen vooralsnog 30 organisaties mee. Deze netwerken kunnen benut worden om te peilen welke vragen er leven, welke ondersteuning nodig is en daarover kennis uit te wisselen. Evt. kunnen ook andere deelnemers aansluiten.
Ter illustratie, op 15 juni a.s. vindt een bijeenkomst met de Balc-deelnemers plaats over toekomstgerichte zorg en de lessen tav corona voor hun Balc-project. In oktober vindt deze met bestuurders plaats. Daarnaast denken we na over een digitaal alternatief voor het congres Volwaardig leven dat op 13 mei zou plaatsvinden. Ook wordt onderzocht of de productpresentaties digitaal aan de IIG-deelnemers kan plaatsvinden en of nieuwe instroom van deelnemers in een zogenaamde 2de ronde wenselijk en mogelijk is. Versneld opschalen.
- **Optioneel: ondersteuning aanbieders door coaches:**
Het is denkbaar dat coaches naast het organisatievraagstuk dat verbonden is aan de deelname aan Balc en de IIG, ook voor vraagstukken worden ingezet die meer verbonden zijn aan corona, bijv. als peilstation om na te gaan wat erin de sector speelt en kennis daaraan te koppelen of lichte ondersteuning te bieden bij de transitie naar het nieuwe normaal. Dit draagt bij aan persoonsgerichte zorg dat in beide projecten centraal staat. Zodra er meer duidelijkheid is over of dit wenselijk is, wordt dit opnieuw in dit overleg geagendeerd. De eerste ervaringen vanuit WOL kunnen als input dienen. Het voorstel is om dit zo veel mogelijk vanuit de huidige subsidie te laten plaatsvinden.
4. **Overige activiteiten gehandicaptenzorg (instellingssubsidie of elders)**
    - Kennisontwikkeling en voorbeelden verspreiden sec over corona en 1,5 meter zorg: inzet kennisplein gehandicaptenzorg.
    - ABR: ontwikkelde toolkit wordt tbv de verpleeghuissector vertaald naar specifiek Corona, het voorstel is om dit ook voor de gehandicaptenzorg te doen als daar behoefte aan is in het veld.